

Synpunkter om skyddet för företagshemligheter på EU-nivå med anledning av Europeiska kommissionens öppna konsultation (Ju2012/7406/L1)

Övergripande synpunkter

Saco anser att det är viktigt med ett väl fungerande skydd för företagshemligheter, för att främja företagets konkurrens och tillväxt. Vi kan också förstå de problem som företag med gränsöverskridande verksamhet kan möta, i och med att reglerna till skydd för företagshemligheter i stor utsträckning skiljer sig åt mellan EU-länderna. En EU-reglering skulle därför kunna underlätta för företagen.

Vi ser samtidigt stora problem med en harmonisering. Regler till skydd för företagshemligheter är ett rättsområde som, redan på nationell nivå, är komplext. I Sverige är reglerna på området såväl offentligrättsliga som privaträttslig och till det kommer många gånger avtalsreglering. Rättsområdet griper även in på andra rättsområden, såsom arbetsrätt och yttrandefrihet. Härtill kommer att området präglas av relativt svåra avvägningar som rör balansen mellan företagets, arbetstagarnas och samhällets intressen.

Saco väljer att i detta svar framföra synpunkter som särskilt berör arbetsrätten och arbetsmarknaden.

Samspelande regelverk försvårar en harmonisering

I Sverige har vi en specifik lagstiftning, i form av lagen om skydd för företagshemligheter, som samspejar med flera regelsystem. För de anställda i Sverige får också den arbetsrättsliga regleringen betydelse, genom bland annat lojalitetsplikten och lagen om anställningsskydd. Även den grundlagsskyddade yttrandefriheten måste beaktas.

En harmonisering av skyddet för företagshemligheter skulle mot den bakgrunden sannolikt inte fullt ut få avsedd transparens, om den inte även skulle gripa in i andra grundläggande rättsområden och principer. Saco anser att det finns en stor risk för att en EU-reglering skulle gripa in i arbetsrätten och relationen mellan arbetsgivare och arbetstagare på ett sätt som inte är önskvärt.

Behov av branschpassning

Det problem som samspelet med andra rättsområdet medför vid en eventuell harmonisering förstärks av det faktum att ett regelverk om företagshemligheter också behöver innehålla viss flexibilitet. Förutsättningarna kan skilja sig åt väsentligt mellan olika branscher. På svensk arbetsmarknad är det därför viktigt att det finns ett utrymme för kollektivavtalslösningar som banar väg för branschpassning. Saco tror att det är svårt att förena en EU-harmonisering med detta behov.

Skyddet för företagshemligheter och inlåsnings effekter på arbetsmarknaden

Saco vill också peka på att allt för strikta regler till skydd för företagshemligheter, kan få konsekvenser för arbetstagarna i form av osäkerhet i arbetslivet samt inlåsnings effekter och minskad rörlighet på arbetsmarknaden.

I Sverige går utvecklingen mot ett ökat antal konkurrensklausuler och sekretessavtal, vilka kan hindra arbetstagare i deras yrkesutövning. Det finns även en osäkerhet bland arbetstagarna om deras möjligheter att avslöja brott och andra allvarliga missförhållanden. Det är alltså angeläget att, vid sidan av företagets intressen, fånga upp arbetstagarnas situation och intressen. Det är något som i förlängningen även ligger i samhällets intresse. Det kan på EU-nivå vara svårt att göra dessa avvägningar på ett enhetligt sätt, samtidigt som hänsyn tas till de olika nationella system reglerna ska verka inom.

Sammantaget

Även om Saco har förståelse för företagets problem på grund av skillnader mellan nationella regler, anser vi att området är alltför komplext för att harmonisera. Vi ser en påtaglig risk för ingrepp i arbetsrätten och kollektivavtalen. Mot den bakgrunden avvisar Saco initiativ till en EU-harmonisering av skyddet för företagshemligheter. Saco ställer sig dock positiv till en förbättring av informationsutbytet för ökad transparens för företagen.

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Gunnar Wetterberg

Lena Maier Söderberg